

A katolikus trójai ló

Cserhádi Mátyás

Bevezetés

Egy másik írásomban taglaltam, hogy a katolikus misszió célja a protestánsok visszatérítése a katolikus egyházba¹. Ezt részben azért csinálják, mert úgy gondolják, a protestánsok szakadárok, akik elszakadtak hajdanán a római katolikus egyházból. A katolikus missziót az árulja el, amikor a katolikusok úgy beszélnek a protestánsokról, mint „elszakadt testvérekről”.

Ezen írásomban arról fogok írni, hogy hogyan törnek be a katolikusok a protestáns felekezetekbe, és olyan hatást fejtenek ki, hogy protestáns embereket hódítsanak vissza a katolikus egyházba. Ezt az ökumenizmus révén csinálják. A Habsburgok egyik nagy alakja éppen ki is mondta, hogy az ökumenizmus fő célja éppen ez. Roger testvér éppen úgy nyilatkozott a taizés mozgalommal kapcsolatban, hogy a mozgalom egyik célja Franciaország protestánsainak egy részét visszahozni a római katolikus egyházba².

Történelmi aspektusok

Rómának évszázados gyakorlata van az ökumenizmust illetően. Nézzünk meg egy pár „trükköt” amit Róma alkalmaz a missziós törekvéseiben. A waldensek korában (a waldensek egyfajta előprotestáns irányzatot képviseltek, mint a cseh husziták, angol lollárdok, vagy a francia hugenották) amikor annyi meg annyiszor küldték a pápista hadakat a waldensek ellen, előtte prédikáló, térítő szerzeteseket küldtek maguk előtt, hogy a waldensek lelkére beszéljenek³. A Reformáció idején Róma „spirituális” embereket küldtek a protestánsokhoz, hogy mutassák nekik, hogy spirituális szinten egyek. Egy másik fronton azonban a jezsuitákat alkalmazták, akik apologetikai szinten akartak hatást gyakorolni a protestánsokra. A jezsuiták egyébként Belgium után Magyarországot vették célba. A waldensek esetében ez nem sikerült, és visszamentek a szerzetesek, üres kézzel, minekután Róma bevetette a keményebb eszközeit.

Ez azért lehetett, mert ilyen esetekben mindig ügyelni kell arra, hogy annak ellenére, hogy valaki bizonyos lelki élményekben vehet részt, attól független fontos visszavezetni ezeket az élményeket a forrásukhoz, illetve hogy mennyire biblikus nézetekből fakad. Mivel a Biblia a valóságról szól, akkor a hitélményeknek összhangban kellene lenniük a Bibliával. A hit és az ahhoz fűződő élmény szoros kapcsolatban vannak egymással. Ez azért van, mert a keresztyén hit Istentől és az Ő történelmi tetteitől függ, és azok leképeződésének az emberben. Így a Szentlélek nem mond ellent a Bibliának soha. Róma ennek ellenére azt tanítja, hogy a hitélmények is külön hiteles forrásai lehetnek az igazságnak⁴. A Biblia óv minket: „Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magokat az igazság szolgálóivá” (1Kor. 11,15).

A mai helyzet, a „trójai folyamat” jellemzői

A mai helyzet úgy néz ki, hogy a neoevangelikalizmus többé kevésbé a Rómához való áttérés különböző stádiumaiban van. Szinte az egész neoevangelikál mozgalom ennek áldozatául fog esni. Az egész azzal kezdődik, amikor nagyon sokat érintkeznek katolikusokkal hitbéli kérdésekben. Gyakran van az, hogy nem is mernek a protestánsok ellene mondani a katolikusoknak. Ez főleg a félelem miatt van, vagy például az ismeret hiányának¹. Utána egy adott helyen nagyon felszaporodhatnak a katolikusok, akik ezúttal hozzák a saját világnézetüket és teológiájukat. Ezzel párhuzamosan a protestánsok mivel nem mernek ellentmondani, inkább elhallgattatják vagy meghamisítják az evangéliumot. A

protestantizmus illetve a katolicizmus szöges ellentéteit⁵ egyszerűen eltakarják, vagy tabu témává válnak (például főleg azt, hogy évszázadok óta máig érvényben van a trentói zsinat a katolikus egyházban, ami annak idején sorba vette a főbb protestáns hittételeket, és kiátkozta őket). A protestánsok a katolikusok kedvében próbálnak járni, hogy semmiképpen meg ne bántásák őket. Például adakoznak katolikus segélyszervezeteknek, felemlegetik, mennyire jó emberek a katolikusok (például a most elhunyt II. János Pál pápa vagy Teréz anya), vagy megemlítik, hogy a katolikusok hite is mennyire jó. Ezutóbbinál például megmondják, hogy milyen közös katolikus hitelvekkel értenek egyet. Vagy elfogadják azokat a hitbéli bizonyágtételeket, amiket a katolikusok elmondanak, sőt olyakor túloznak, és elmondják, hogy a katolikusok mennyire túltesznek még rajtuk is a hitéletben és hit gyakorlatában. Ez egyenlő azzal, amikor a katolikusok elküldik a protestánsokhoz a „lelki embereit”. Kölcsönös udvarolgatás, jópofizás ez. Most tévedés ne essék, a szerző is úgy gondolja, hogy vannak megtért katolikusok, akiknek hiteles hitelményei vannak, csak attól szeretném óvni a hallgatókat, hogy arról következtessenek, hogy ha egy katolikus ember hite jó, akkor a katolicizmus is jó, elfogadható. Az is igen veszélyes lehet, ha egy ember hamis hitelményeire azt mondjuk, hogy az valódi hit, és valódi biblikusságból fakad. Ugyanis tudni kell, hogy mára már nagyon sok katolikus „megtanult protestánsul”. Ilyen a „Hit ajándéka”, illetve az evangélikusok, illetve római katolikus közös 1999-es augsburgi hit nyilatkozatának hangneme^{6,7}. Ilyen „nyelvezettel” írt keverten Erdő Pál, magyarországi bíboros a „Csak a Kegyelem” című könyvét, amiben leírta életútját. Kívül, a borító ezt a címet viselte, de belül a megszokott katolikus dogmákkal lehetett találkozni⁸.

Az igazán problémás lépés ezután következik: amikor a protestánsok azon kezdenek gondolkodni, hogy átértelmezzék a Biblia világos tanítását, hogy ezáltal szalonképessé váljanak a római katolikus dogmák. Ez az egész folyamat úgy indul el, hogy a főbb világnézeteket *fragmentálják*, vagyis azt hangsúlyozzák, hogy nincsen két egyformán gondolkodó ember. Az igaz, hogy nem mindenki egyforma, de attól függetlenül léteznek különféle teológiai áramlatok, kisebb-nagyobb változatokkal, és az egyik ilyen áramlat a római katolicizmus (Róma mellett például Kálvin adott az embernek teljes világképet). Így elérik a kölcsönös megértést a sok-sok egyedi világnézet tengerében, és lehetetlenné teszik azt, hogy általánosságokban mondjunk ki ítéletet valamelyik felekezeti felfogás fölött (habár Róma azzal dicséri magát, hogy mennyire egységes a gondolkodása a protestantizmussal szemben). A sok világnézet közül a római katolikus álláspont csak egy „újdonságnak” vagy „alternatív gondolkodási formának” számít, amit ugyanúgy tisztelni kell, mert közös hitbéli eleme is lehet a keresztyén gondolkodással is. Ezzel pedig azt a hibát követik el sokan, hogy ha egy adott kérdésben igazságot szeretnének tenni, akkor azt sokszor úgy teszik, mint a sok felekezeti vélemény eredője, vagy „számítási közepe”. Márpedig az isteni ige nem emberi konszenzus, hanem Kinyilatkoztatás. Pedig a dogmák jók és emelet fontosak, mivel mindenki sok-sok dogmában hisz, akár tudatlanul is, és a dogmák azok, amelyek nem kismértékben formálják gondolatvilágunkat. Ezek az apológéták már úgy beszélnek, hogy kiváló katolikus apológétákká is válnak. Sőt, olyan szinten apologetizálják a katolicizmust, hogy erőteljesebben ellene fordulnak nem ökumenizáló protestáns testvéreiknek, mint amennyire ezt várnánk, ha egy katolikus emberről lenne szó. Kívülről nézve az a benyomása az embernek, hogy az ilyen protestáns utálja a hitét. Ennek színtere a különböző ökumenikus, illetve felekezeti társaságok. Ez felelhet meg annak a mozzanatnak, amikor a trójaiak kinyitják a kaput a játékló befogadására. Az apologetizálást az kíséri a katolikusok részéről, hogy gyakran „megragadhatatlanná”, vagy „elérhetetlenné” teszik a dogmaikat, vagy ködös nyelvezet használnak annak leírásában, tudván, hogy ez nagy megbotránkoztatást jelentene a protestánsok szemében azért, hogy közelebb vonzzák őket. Vagy azért, mert al akarják háritani azon protestánsok kételyeit, akik szkeptikusok az ökumenizmussal szemben. Az egész dolog sajnálatos módon kihasználják az *emberek tudatlanságát* és nem ismeretét, hogy

így elfogadtatásra juttassák a katolikus érveket. Pedig ha valamiben hiszünk, akkor nekünk nem kellene hátsó szándékokkal és hátsó ajtókon keresztül becsempészni a gondolatainkat. Sőt, sokak szinte dicsőítve beszélnek a nem tudásukról az alázatosság hamis látszatát keltve ezzel. A mormon egyház például úgy nyilatkozik, hogy ő is egy keresztyén felekezet, pedig ha megnézzük, hogy ez a vallás milyen körülmények között született, látjuk, hogy eleve elutasította annak idején a többi nagy történelmi felekezeteket, mondván, hogy elhajlottak Istentől. Gyakran hangzanak olyan kijelentéseket, hogy „hátha mi nem is értjük meg a katolikus dogmákat, ahogyan a katolikusok maguk értik”. Pedig ha meg vagyunk győződve arról, hogy az igazságban hiszünk, akkor azt köntörfalazás és kertelés nélkül tegyük meg. Az igen legyen igen, és a nem pedig nem, minden más a gonosz felől jön.

Olyan kérdések kerülnek átértelmezésre, mint a képek, vagy más „szent” tárgyak tisztelete (akár a szent jobb körmenet is), Máriához, illetve a szentekhez való imádság, a gyónás és a bűnbocsánat, az üdvbizonyosság, a szenthagyomány, a kánon kérdése, de sőt még a miserend (el is mennek így sokan protestánsok misére), vagy a cselekedetek általi üdvösség is! És ezt mind különös kritikus gondolkodás nélkül, és amelyek mondván csinált, erőltetett érvekre alapulnak. Ki kell mondani ezekre a gondolatokra, hogy ezek igen komoly, súlyos bűnök! Azzal magyarázgatjuk ezt a dolgot, hogy az lehet, hogy mi ugyan vannak, akik ezt vallják a mi közösségünkben, de nekünk nem kell így gondolkodnunk. Igen ám, de egyrészt a tévtanításokat el kell tüntetni, és helyükbe az igazságot ültetni, és törekedni az egyre teljesebb igazság felé, hiszen erre vezet a Szentlélek. És mert Isten úr mindenfajta gondolkodás felett.

A folyamat azonban nem áll le ezzel. Azzal folytatódik, hogy egyes evangéliumi vezetők ott tartanak, hogy egységre kell lépni a katolikus egyházzal, például az evangélikázáció területén. Ezért is jönnek létre a különböző ökumenikus missziók, vagy segélyszervezetek. Finom, de elég csalárd nyomást gyakorolnak az ökumenisták azokra a keresztyénekre, akik nem csatlakoztak még, vagy nem akarnak csatlakozni az ökumenikus mozgalomhoz, mondván, hogy bűnben vannak, mert nem akarják megszüntetni a szakadás okait. Önelégültek, szeretetlenek, szakadárook, akik szétszakítják Krisztus ezer sebéből vérző testét. Különösen a konzervatív keresztyénséget vádolják ezzel^{9,10}. Márpedig az ökumenistáknak igen gyenge Jézus képük lehet ha erőltetett emberi munkára van szükségük ahhoz, hogy ők maguk építsék fel Krisztus országát Helyette. „...építem fel az én anyaszentegyházamat...” (Mt. 16,18). Ha a protestánsok már elliberalizálódtak, és elhitték, hogy bűnös, önző, kérkedő módon ragaszkodnak az igazságukhoz (holott képmutató módon ezzel párhuzamosan Róma semmit nem tett azért, hogy a trentói zsinat kiátkozó végzéseit eltörölje), innen már szabad az út annak, amit az ökumenisták „kenózis”-nak neveznek. Szerintük a kenózis tulajdonképpen egyfajta kiüresedés, amikor lemondok arról, hogy ragaszkodjak a saját igazságaimhoz, és lemondok az értékeimről, az igazságaimról¹¹. Ezt például a Fil. 2,6-7-tal hozzák párhuzamba: „A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát kiüresíté, szolgai formát vévén föl.” Ezzel egyrészt az a gond, hogy ez az ige nem beszél arról, hogy Jézus közben nem maradna Istennel egyenlő, és ezt el is hinné (arról szól, hogy ezen keresztül nem használja ki az embert). Másik, hogy Jézus „és nem volt szüksége arra, hogy bárki tanúskodjék az emberről, mert ő maga is tudta, hogy mi lakik az emberben.” (Jn. 2,25). Ez a fajta élmény hasonlít az összeolvadási folyamathoz¹. Ezzel már a folyamat végéhez értünk, amikor az igaz hit utolsó tételéről leteszik a kezüket, és egyszerűen feladják a protestánsok a hitüket. Így nyilatkoztak egyes német evangélikusok az ökumenével kapcsolatban, hogy a legjobb dolog nekik az lenne, ha visszatérnének a katolikus egyházba. Erre épül fel a taizés mozgalom. Sőt az Egyesült Államokban ki is találtak egy fogalmat erről, úgy mondják, hogy „coming home” (hazajövetel), sokszor „hazajöveteli ünnepeket” is rendeznek ilyen „visszatért” protestánsoknak.

Mi lehet ennek a gyökere? Ennek az egésznek a gyökere az, hogy ezeken a helyeken nem a Biblia áll a középpontban. Nem a teljes Evangélium a fontos, hanem annak igyekezete,

hogy a világ támadásai elől az Evangéliumnak a magvát menekítsük át biztonságosabb helyekre, és ehhez szükség van a római katolikus egyházra is, mint jelentős társadalmi erőre. Ami azonos a liberalizmus törekvéseinek, és ami bűnösségből származik, mivel nem bízunk Istenben, hogy képes tőlünk függetlenül az Ő igéjét és igazságát megvédeni. Ám ehhez egy másik vonás párosul. A neoevangelikál mozgalom tulajdonképpen helytelenül viszonyul a tévtanításokhoz. Úgy gondolja, hogy „minden emberben van valami jó” (csak hogy ezzel szemben Jézus azt mondja, hogy „Senki sem jó, csak egy, az Isten” (Mt. 19,17)), és éppen emiatt el lehet fogadni, hogy ha valahogyan keresik Istent, akkor valamelyest hiteles hitélményük lehet. De az nem úgy van, hogy egy alapjaiban hazug dolognak valamilyen igazságértéke lehet, valami áldása, hanem az, hogy a hívő ember tökéletlensége ellenére igaz hittel rendelkezhet. Ezért ami itt történik az az, hogy a hitélményt szétválasztják a mögötte lévő világnézet biblikusságától. Ennél a lépésnél viszont veszélyes, hogy irrelevánsá, relatívvá válik a Biblia állításai és igazságértékei, hiszen alapvetően az történik, hogy az azt emberi szempontokhoz igazítsuk (a mostani esetben a katolikus dogmákhoz). Tulajdonképpen ahelyett, hogy tanítvánnyá tennének minden népeket, helyette mindenkinél megállapítják az élő hitet, illetve másokhoz mennek tanulni, legyen az a cölibátusságot felvett ferences szerzetesekhez a szerelemről, vagy a világnézet formálásáról a hitetlen filozófusokhoz. És éppen így van folyamatban a római katolikusokkal, az ortodoxokkal, unitáriusokkal, mormonokkal vagy muzulmánokkal folytatott „párbeszéd” (egyesülés)¹². Mivel a neoevangelikál mozgalom ilyen helytelen viszonyul a hitetlen világ felé, tulajdonképpen nem meglepő, ha ilyen módon terjednek a téveszmék. A probléma nem az, hogy nem vagyunk elég nyitottak más felekezetek vagy más vallások felé, hanem engedjük, hogy a világ hasson ránk, és hogy a világ dolgait behozzuk kintől. Jó néha feltenni magunkban: eddig mennyit hatott ránk a világ, és mi mennyit hatottunk a világra? Ha ráadásul ez egy olyan világban történik, amelyben a Bibliát rengetegen nem fogadják el, és szinte sehogysem ismerik. Ez a végidők jele. Ebben a korban kellene a legéberebb lenni, de sajnos ugyanakkor sokak a neoevangelikál mozgalomban altatják magukat. És tulajdonképpen így érthetjük meg azt, amikor Jézus arról beszélt, hogy „hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is.” (Mt. 24,24)

Összefoglalás

Éppenséggel ezért nekünk az a teendőnk, hogy a mai korban éberek legyünk – ha bármiféle hitélménnyel találkozunk, akkor meg kell vizsgálnunk, hogy összhangban van-e a Bibliával. Ha elbeszélgetünk katolikusokkal, akkor mindig meg kell értenünk azt, mit értenek egyes fogalmak alatt, mint például a hit, kegyelem, üdvösség alatt. Másik, hogy egyszerűen el kell határolódnunk olyan elemektől, ahol ez a folyamat zajlik, mint például az ökumenikus különböző alkalmak. Továbbá imádkozni kell azért, hogy az igaz hit lángja ne apadjon el, és hogy Isten megvilágosítson minél több embert, és hogy átemelje őket a sötétségből és a kárhozatból a világosságba és az igazság útjára tanítsa.

Isten áldása legyen a kedves olvasón.

Referenciák

1. Cserháti Mátyás. Az ökumenizmus szelleme. *A tiszta ige*. 2005/3: 1-7.
2. Ifj. Alföldy-Boruss Dezső: *Taizé a Biblia mérlegén*. Budapest-Pasaréti Református Egyházközség, Bp. 2001.)
3. http://www.bereanbeacon.org/history/persecution/inhumane_persecution_of_waldenses.htm
4. <http://www.ferences-sze.sulinet.hu/Hittan/Hitemak/1Akinyilatkoztatás.html>
5. http://www.geocities.com/cs_matyi/katolicizmus-Biblia.pdf
6. http://www.geocities.com/cs_matyi/udvajandeka.pdf
7. http://www.bereanbeacon.org/articles/Catholic_Lutheran_Accord.htm
8. Erdő Péter. *Csak a Kegyelem*. Válasz könyvkiadó, Budapest. 2003.

9. Szabolcs Nagypál. Your faith has made you well. Go in peace, and be healed of your trouble: The Ecumenical condition and dialogue in Europe.: <http://www.koed.hu/talitha/szabolcs.pdf>
10. Szabolcs Nagypál. European Integration and the unity of the church. *Mozaik*. 2004/1: 24-26.
11. Szabolcs Nagypál. The ministry of reconciliation through kenosis. *Mozaik*. 2003/1: 8-10.
12. <http://www.katolikus.hu/okumene/chartao.html>